

i givet fald at rette op på sådanne underskud. Denne forpligtelse har karakter af en almindelig folkeretlig forpligtelse, hvis rækkevidde det efter bestemmelsen i Grundlovens § 19, stk. 1, kan overlades til EF nærmere at regulere på samme måde som Danmark i øvrigt har overladt det til internationale organisationer som f.eks. FN at træffe bindende afgørelser for Danmark.

Spørgsmål nr. 114:

»Der bedes foretaget en uddybning, herunder med referencer til litteraturen, for så vidt angår påstanden i Justitsministeriets redegørelse side 14 (L 240 – bilag 1) om, at anvendeligheden af § 20 i Grundloven er afhængig af, om der overlades beføjelser til at udstede retsakter, der skal gælde umiddelbart i de deltagende stater med virkning for private individer og virksomheder, samtidig med at det siges, at overladelse af beføjelser til at afslutte overenskomster med andre stater også forudsætter anvendelse af Grundlovens § 20. Hvad menes der med, at dette gælder i »visse tilfælde«, og hvorfor skulle der gælde særlige regler om afslutninger af overenskomster, som ikke er bindende for borgerne, mens der ikke skulle gælde det samme for direktiver, der på samme måde heller ikke er bindende for borgerne?«

Svar:

I Justitsministeriets notat om visse statsretlige spørgsmål ved Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union anføres side 14 bl.a. følgende:

»Det følger af det anførte, at det afgørende for, om en dansk tilslutning til en traktat eller traktatændring forudsætter anvendelse af Grundlovens § 20, efter den overvejende opfattelse i den nyere statsretlige teori er, om den indebærer overladelse af beføjelse til en mellemfolkelig organisation til at udstede retsakter, såvel generelle regler som konkrete beslutninger, der skal gælde umiddelbart i de deltagende stater med virkning for private individer og virksomheder, jf. Max Sørensen, side 308. Overladelse til et mellemfolkeligt organ af beføjelse til at afslutte overenskomster på alle medlemsstaters vegne forudsætter i visse tilfælde også anvendelse af Grundlovens § 20, jf. Max Sørensen, side 310, og nærmere neden for pkt. 1.3.2.1.3«.

Med udtrykket »i visse tilfælde« sigtes til den i den statsretlige teori almindeligt antagne opfattelse, hvorefter det forudsætter anvendelse af proceduren i Grundlovens § 20, hvis det overlades til mellemfolkelige organisationer at indgå traktater med den virkning, at disse ikke alene bliver bindende for den mellemfolkelige organisation og vedkommende tredjeland, men også bliver bindende for Danmark som var de indgået af den danske regering, jf. Justitsministeriets ovennævnte notat side 18, pkt. 1.3.2.1.3. med henvisninger til Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, 3. gennearbejdede udgave ved Ole Espersen, 1980, side 408 f, Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer, 1977, side 310, og Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 2, 1989, side 151.

Direktiver er ifølge EØF-traktatens art. 189 bindende for enhver medlemsstat, som de rettes til, med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen. Dansk tilslutning til en traktat eller traktatændring, som giver EF hjemmel til at regulere et nyt område ved direktiver, forudsætter derfor som udgangspunkt ikke anvendelse af Grundlovens § 20.

EF-direktiver kan imidlertid efter EF-Domstolens praksis være umiddelbart anvendelige i den forstand, at de kan tillægge borgerne rettigheder, som kan gøres gældende umiddelbart overfor de nationale myndigheder. Domstolen har således fastslået, at borgerne, såfremt medlemsstaterne har oversiddet fristen for at implementere bestemmelserne i et direktiv, kan støtte ret over for medlemsstaternes myndigheder på de bestemmelser i direktivet, som er egnede til anvendelse ved nationale domstole.

Dansk tilslutning til en traktatændring, som giver EF hjemmel til at regulere nye områder ved direktiver, forudsætter anvendelse af Grundlovens § 20, for så vidt de direktiver, som bliver udstedt i medfør af hjemmelsbestemmelsen, efter EF-retten kan være umiddelbart anvendelige, jf. Justitsministeriets ovennævnte notat side 15.

Spørgsmål nr. 115:

»Under henvisning til Justitsministeriets redegørelse side 20 bedes der oplyst, om der efter dansk ret ville kunne træffes beslutninger